

Nr 11.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av väckt motion om bättre tillgodoseende av landsbygdens intressen och näringar vid arbetstillståndsgivningen.

I en inom första kammaren väckt, till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 27, har herr *Andersson, Lars, m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t framhålla vikten av att arbetstillståndsgivningen handhaves på ett sådant sätt, att landsbygdens intressen och näringar icke missgynnas i jämförelse med främst storstäderna.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har inhämtat yttranden över motionen från arbetsmarknadsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, Landsorganisationen i Sverige (LO) och Riksförbundet Landsbygdens folk (RLF).

Arbetsmarknadsstyrelsen redogör för investeringsbudgetens omfattning under föregående år, kvotindelningen och beviljade byggnadstillstånd för väg- och gatu- samt broarbeten. I fråga om utnyttjande av den »dolda» arbetskraften framhåller styrelsen, att frågan tidigare berörts av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vid medelsäskandena för budgetåret 1948/49 och att arbetsmarknadskommissionen avgivit yttrande däröver. Frågan har varit föremål för överläggningar mellan väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och arbetsmarknadskommissionen, och det har i några fall varit möjligt att utföra arbeten med anlitande av sådan arbetskraft.

Styrelsen framhåller vidare, att den begränsning av byggnadsverksamheten, som man måst företaga, icke medgivit arbeten för standardhöjning, vilket också gällt vägväsendet. Nybyggnad har endast skett, då vägarna bedömts vara av omedelbart behov för folkförsörjningens trygghet, varjämte byggande av bostäder i tätorter medfört, att gator och vägar där måst utföras.

Överläggningar ha förts med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen om möjligheten att förenkla förfarandet vid byggnadstillståndsgivningen till vägar, som falla under denna styrelses ämbetsområde, varjämte en omprövning av frågan om de generella byggnadstillstånden övervägts. Styrelsen framhåller till slut, att möjligheten att öka vägbyggnadsverksamheten på landsbygden är starkt beroende av arbetskraftsbehovet för skogs- och jordbruket.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen lämnar en i stort sett likartad redogörelse för investeringsbegränsningen och dess följder samt anför, att sty-

2 Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 11.

relsen framfört vissa önskemål om delvis ändrade principer i fråga om byggnadskvotens fördelning. I fråga om den dolda arbetskraften hänvisar styrelsen till de ovan omnämnda överläggningarna och att förhandlingar pågå om ökad tilldelning av arbetskraft till det statliga vägväsendet och om smidigare handläggning av dylika ärenden.

LO anser att de av motionärerna berörda frågorna måste bedömas ur helhetssynpunkt, där de samhällsekonomiska synpunkterna få vara utslagsgivande. Ännu föreligger ej någon samlad investeringsbudget för år 1948. Möjligheter att bedöma anläggnings- och byggnadsverksamhetens totala omfattning samt dess fördelning på olika detaljposter saknas sålunda. Under hänvisning härtill avstyrker LO motionen.

RLF framhåller, att om det finns dold arbetskraft, bör denna kunna tagas i anspråk för vägbyggen.

Då utskottet av de avgivna yttrandena finner, att s. k. dold arbetskraft tidvis förefinnes och då utskottet anser att inom ramen för den allmänna investeringsbegränsning, som statsmakterna finna erforderlig, vägarbeten i görligaste mån böra komma till utförande, synes det utskottet angeläget att ifrågavarande arbetskraft utnyttjas för detta ändamål. Såvitt av yttrandena framgår ha överläggningar mellan de ansvariga myndigheterna om ändrade regler för arbetstillståndsgivningen ägt rum, men till vilket resultat dessa överläggningar lett eller kunna leda har icke meddelats. Utskottet finner därför, att riksdagen för sin del bör understryka vikten av att de i motionen framförda önskemålen i möjligaste mån bli tillgodosedda och får därför hemställa,

att första kammaren i anledning av förevarande motion. I: 27, för sin del ville besluta, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte framhålla vikten av att arbetstillståndsgivningen handhaves på sådant sätt, att vägbyggandet på landsbygden tillgodoses i den utsträckning som är möjlig och att därvid även tillgänglig s. k. dold arbetskraft må komma till användning.

Stockholm den 22 april 1948.

På utskottets vägnar:
VERNER SÖDERKVIST.

Närvarande: herrar Söderkvist, Andersson, Gustav Emil, Arrhén, Olofsson, Petersson och Sandberg.